

Kristianstads kommun
Kommunstyrelsen
Arbete- och välfärdsnämnden
Kommunfullmäktige för kännedom

Granskning av orosanmälningar och utredningstider

Kommunrevisionen har vid ett antal tillfällen under senare år genomfört granskningar av orosanmälningar och utredningstider.

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun har PwC genomfört en granskning av hantering av orosanmälningar gällande barn och unga. Syftet med granskningen är bedöma om arbete- och välfärdsnämnden säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Efter genomförd revision bedömer vi att arbete- och välfärdsnämnden inte helt säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Bedömningen grundar sig bland annat på att det finns en tydlig organisation och ansvarfördelning för hantering av inkomna orosanmälning. Arbete- och välfärdsnämnden säkerställer inte i tillräcklig utsträckning att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom den lagstadgade tidsgränsen om 14 dagar. Det finns också brister i förmågan att slutföra utredningar inom lagstadgade tidsgränser. Under perioden februari 2021 till och med januari 2022 överskred ca 25 % den lagstadgade tiden.

Utifrån genomförd granskning lämnar vi följande rekommendationer till arbete- och välfärdsnämnden:

- Att säkerställa att förhandsbedömningar genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.
- Att säkerställa att utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.
- Att säkerställa att skyddsbedömningarna, i enlighet med lagens krav och kommunens rutiner, genomförs skyndsamt och inom 24 timmar samt dokumenteras i enlighet med gällande krav så att namn och befattning/titel och korrekt datum anges samt motivering till bedömning framgår.
- Att säkerställa en tillfredsställande, månatlig, återrapportering avseende handläggningstider både vad gäller skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar.

Granskningsrapporten överlämnas till arbete- och välfärdsnämnden och kommunstyrelsen för besvarande senast den 31 december år 2022 och till kommunfullmäktige för kännedom. Svar skickas till revisionen@kristianstad.se och till det sakkunniga biträdet [lena.salomon@pwc.com](mailto:lana.salomon@pwc.com)

För revisorerna i Kristianstads kommun

Sven Gunnar Linné
Ordförande

Göran Sevebrant
Vice ordförande

Orosanmälningar och utredningstider

Kristianstads kommun

September 2022

Erika Brolin, projektledare

Gustaf Almqvist, projektmedarbetare

Karin Magnusson, kvalitetssäkrare

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstads kommun genomfört en granskning av hantering av orosanmälningar gällande barn och unga. Granskningens syfte är bedöma om arbete- och välfärdsnämnden säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att arbete- och välfärdsnämnden **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar?	Ja	
Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att skyddsbedömning genomförs och dokumenteras?	Delvis	
Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgade tidsgränser?	Nej	
Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att utredningar genomförs inom lagstadgade tidsgränser?	Nej	
Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att det fattas beslut avseende förlängning av utredningstid i de fall då denna överstiger lagstadgade tidsgränser, och är dessa beslut i enlighet med gällande delegationsordning?	Nej	
Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en tillfredsställande rapportering av handläggningstider avseende barn- och ungaärenden?	Delvis	

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till arbete och välfärdsnämnden:

- Att säkerställa att förhandsbedömningar genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.
- Att säkerställa att utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.
- Att säkerställa att skyddsbedömningarna, i enlighet med lagens krav och kommunens rutiner, genomförs skyndsamt och inom 24 timmar samt dokumenteras i enlighet med gällande krav så att namn och befattning/titel och korrekt datum anges samt motivering till bedömning framgår.
- Att säkerställa en tillfredsställande, månatlig, återrapportering avseende handläggningstider både vad gäller skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte och revisionsfrågor	5
Revisionskriterier	6
Avgränsning	6
Metod	6
Granskningsresultat	8
Organisation och ansvarsfördelning	8
laktagelser	8
Bedömning	11
Skyddsbedömning	12
laktagelser	12
Bedömning	14
Beslut om att inleda/inte inleda utredning	14
laktagelser	14
Bedömning	16
Utredningstider	17
laktagelser	17
Bedömning	19
Beslut om förlängning av utredningstid	20
laktagelser	20
Bedömning	21

Rapportering till nämnden	21
lakttagelser	21
Bedömning	22
Samlad bedömning	24
Rekommendationer	24
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	24

Inledning

Bakgrund

I socialtjänstlagen (SoL) anges att alla som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa bör anmäla det till socialnämnden (i Kristianstads kommun; arbete- och välfärdsnämnden). En särskild skyldighet föreligger enligt lag för anställda på vissa myndigheter och i vissa verksamheter som berör barn och unga (exempelvis skola, hälso- och sjukvård och tandvård) att till socialtjänsten anmäla misstanke om att barn far illa.

I socialtjänstlagen klargörs de krav och tidsramar som finns för hantering av inkomna orosanmälningar rörande barn och unga. När en anmälan inkommer ska socialtjänsten genast göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd (skyddsbedömning). Det finns även bestämmelser om vilka tidsramar som gäller för när beslut om att inleda/inte inleda utredning ska vara fattat samt hur länge en utredning får pågå.

Det ligger i nämndens ansvar att säkerställa att verksamheten bedrivs utifrån gällande lagar och regler samt att det finns en god intern kontroll. Lagstiftaren har tydliggjort vikten av skyndsamhet i utredningar som rör barn eller unga och bristande följsamhet till detta kan vara ett mått på bristande intern kontroll och/eller att verksamheten inte bedrivs på ett ändamålsenligt sätt.

Ett fungerande flöde i utredningsarbetet har betydelse för den enskilde medborgarens rättssäkerhet men påverkar också arbetssituationen för berörd personal. Utredningar som tar längre tid innebär att handläggarna tvingas ha fler utredningar öppna samtidigt vilket vi av erfarenhet vet har betydelse för den upplevda arbetsbelastningen.

I arbete- och välfärdsnämndens kvalitetsberättelse för år 2020 framgår att orosanmälningar gällande barn och unga i Kristianstads kommun ökat och uppgick under år 2020 till 3400 st (att jämföra med 3135 st år 2019). Anmälningarna avsåg 1717 unika barn. Antalet orosanmälningar var fortsatt högt under år 2021. I statistik som redovisades till nämnden i december 2021 framgår att det totala antalet öppnade utredningar vid tillfället uppgick till 417 st. Detta kan jämföras med 284 st föregående år.

Utifrån genomförd riskanalys har revisorerna i Kristianstads kommun beslutat att genomföra en granskning inom ovan rubricerat område.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om arbete- och välfärdsnämnden säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Revisionsfrågor:

- Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar?
- Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att skyddsbedömning genomförs och dokumenteras?
- Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgade tidsgränser?
- Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att utredningar genomförs inom lagstadgade tidsgränser?
- Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att det fattas beslut avseende förlängning av utredningstid i de fall då denna överstiger lagstadgade tidsgränser, och är dessa beslut i enlighet med gällande delegationsordning?
- Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en tillfredsställande rapportering av handläggningstider avseende barn- och ungaärenden?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar. Granskningen genomförs huvudsakligen utifrån följande revisionskriterier:

- Socialtjänstlagen
  - 3 kap. 3 och 3 a §
  - 11 kap. 1, 1 a och 2 §§
  - 14 kap. 1 §
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9)
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU¹, LVM² och LSS³ (SOSFS 2014:5)

Avgränsning

Granskningen har avgränsats till att omfatta organisation och ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar samt handläggningstider rörande barn och unga. Granskningen omfattar inte rättssäkerheten i andra avseenden än vad revisionsfrågorna anger. Granskningsobjekt är arbete- och välfärdsnämnden.

Metod

- Granskning av delegationsordning med avseende på rätten att förlänga utredningstider.
- Genomgång av arbete- och välfärdsnämndens protokoll

¹ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelse om vård av unga

² Lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall

³ Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

- Sammanställning av verksamhetsstatistik avseende utredningar och handläggningstider med relevans för revisionsfrågorna. Statistiken har erhållits från arbete- och välfärdsförvaltningen i Kristianstads kommun.
- Aktgranskning:

Anmälningar som föranlett utredning har granskats med avseende på dokumentation av skyddsbedömning. Urvalet utgjordes av de 10 senaste anmälningarna som inkommit till förvaltningen räknat från och med 31 mars 2022 och bakåt.

- Intervjuer har genomförts med följande funktioner:
  - Enhetschef för mottagning och utredningsteam 1
  - Teamledare för mottagning
  - Ett urval av totalt fyra socialsekreterare (en från respektive team, inklusive mottagning)

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Organisation och ansvarsfördelning

Revisionsfråga 1: Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar?

I 3 kap 3 § socialtjänstlagen anges att det för utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet. I 3 a § regleras vidare att nämnden ska använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller annan relevant examen på minst grundnivå i högskolan för utförande av sådana uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och unga som innefattar:

1. bedömning av om utredning ska inledas,
2. utredning och bedömning av behovet av insatser eller andra åtgärder, eller
3. uppföljning av beslutade insatser.

Nämnden ansvarar för att den handläggare som självständigt utför de arbetsuppgifter som avses ovan har tillräcklig erfarenhet för uppgiften.

Enligt 3 kap. 3 § socialtjänstlagen ska insatser inom socialtjänsten vara av god kvalitet och verksamheternas kvalitet ska fortlöpande utvecklas och säkras. I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) framgår att kvalitet innebär att verksamheten uppfyller de krav och mål som gäller för verksamheten enligt lagar, föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av sådana föreskrifter. Den som bedriver socialtjänst ska identifiera, beskriva och fastställa de processer i verksamheten som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet (4 kap. 2 § SOSFS 2011:9). Med stöd av ledningssystemet ska socialnämnden planera, leda, kontrollera, följa upp, utvärdera och förbättra verksamheten. Det ingår i arbetet att identifiera, beskriva och fastställa de aktiviteter och rutiner i verksamheten som behövs för att säkra verksamhetens kvalitet.

I 3 kap. 3 a § första stycket SoL framhålls att det ska finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och ungdom.

lakttagelser

Personalförutsättningar

Hantering av inkomna orosanmälningar sker i Kristianstads kommun dels inom två enheter, under ledning av varsin enhetschef, dels till den enhet som ansvarar för familjehemsplacerade barn. Inom respektive enhet finns två handläggarteam, med cirka tio handläggare i varje. I den ena enheten finns mottagningen och utredningsteam 1, och i den andra enheten finns utredningsteam 2 och 3. Enligt intervjuade har samtliga medarbetare den formella kompetens som socialtjänstlagen kräver. Inom mottagningen uppfattas personalstyrkan som stabil, medan det inom de tre utredningsteamerna finns en del vakanta tjänster. För att klara uppdraget har verksamheten behövt hyra in

socionomkonsulter. Som mest har nio konsulter varit inne samtidigt. Vid granskningstillfället uppgår antalet till cirka tre-fyra stycken.

Både vid intervjuer och i nämndens verksamhetsplan för år 2022 framhålls svårigheterna med att rekrytera behöriga och erfarna socialsekreterare, även om man nyligen lyckats anställa fyra socialsekreterare med lång erfarenhet inom barn- och ungdomsvården. Ett flertal medarbetare uppges ha slutat under de senaste åren och många av de som anställts är nyexaminerade och således i behov av introduktion i yrkesrollen. Mot bakgrund av detta har ett särskilt "program" inrättats för nyanställda, under ledning av den specialistsocionom som är anställd som ett stöd för arbete- och välfärdsnämndens barn- och ungdomsverksamheter. Introduktionen beskrivs omfatta allt från introduktion i de stödsystem som förvaltningen använder till hur man kan hantera svåra situationer i yrkesrollen.

Kristianstads kommun ingår i *Yrkesresan*, som är SKR⁴:s koncept för introduktion och kompetensutveckling inom socialtjänsten. Planerad uppstart för Yrkesresan Barn och unga är hösten 2022.

Intervjuade beskriver en upplevelse av att ärendena blir alltmer komplexa och att en betydande andel av de inkomna orosanmälningarna rör våld. I sammanhanget nämns också att kompetenspåfyllnad inom hedersrelaterat våld skulle kunna bidra positivt till verksamhetens förmåga att hantera ärenden där detta förekommer.

Som tidigare nämnts har inflödet ökat under senare tid och vad orsakerna till detta är framhålls vara svårt att säga. Enligt intervjuade noteras exempelvis en ökning i antalet orosanmälningar från polisen. Förvaltningen har genom framförallt specialistsocionom och samordnare för Signs of Safety⁵ genomfört insatser riktade till exempelvis skolor, polis etc. för att informera om exempelvis den anmälningsskyldighet som föreligger för den som i sin yrkesroll möter barn och unga som misstänks fara illa. Vid intervjuer beskrivs att inflödet under våren 2022 emellanåt har uppgått till 70 orosanmälningar per vecka, vilket kan jämföras med ett "normalläge" om cirka 40 anmälningar per vecka.

Ett ärendes gång

När revisorerna i Kristianstads kommun under år 2020 genomförde en granskning avseende utredningstider inom barn- och ungdomsvården hade verksamheten nyligen genomfört en organisationsförändring som bland annat innebar att teamen turades om att under tvåveckorsperioder hantera nyinkomna anmälningar om barn som riskerar att fara illa. De övriga teamen kunde då arbeta mer koncentrerat i fyra veckor med sina befintliga utredningar utan att behöva starta upp nya ärenden. Vid intervjuer beskrivs att detta arbetssätt inte längre tillämpas då de förväntade positiva effekterna på bland annat förbättrade flöden i handlägningsprocessen och således också handläggarnas arbetsmiljö inte fullt ut uppnåddes. Istället upplevdes en ökad stress utifrån att många utredningar befann sig i en och samma fas. Mot bakgrund av detta har

---

⁴ Sveriges kommuner och regioner

⁵ En riskbedömningsmodell som används inom socialtjänstens barn- och ungdomsvård

organisationen/arbetssättet förändrats för att bättre passa verksamhetens förutsättningar.

I dagsläget hanteras nyinkomna orosanmälningar i mottagningen, som i samband med detta också ansvarar för att genomföra den så kallade skyddsbedömningen, dvs. en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd. Mottagningen ansvarar också för att genomföra förhandsbedömningen, dvs. den process som föranleder beslut om huruvida utredning ska inledas eller inte. I de fall som utredning inleds lämnas ärendet över till teamledarna för de tre utredningsteamerna, som vid veckovisa möten går igenom och fördelar ut till utredande socialsekreterare. Om det redan finns en pågående utredning för det barn som orosanmälan avser, knyts den inkomna anmälan till den pågående utredningen och ansvarig socialsekreterare. I de fall som barnet haft ett aktuellt ärende som avslutats för maximalt tre månader sedan, går den nyinkomna orosanmälan direkt till den socialsekreterare som senast ansvarat för ärendet. Om berörd socialsekreterare inte arbetar kvar på tjänsten fördelas ärendet ut till annan handläggare i teamet.

De tre utredningsteamerna turas om på veckobasis att ha jour, vilket innebär att två handläggare per dag finns tillgängliga för att stötta upp mottagningen i akuta ärenden.

De orosanmälningar som inkommer utanför kontorstid tas omhand av sociala jourerna⁶, som genomför bedömning av barnets behov av omedelbart skydd och agerar i akuta fall. Denna bedömning dokumenteras i pappersform och läggs sedan i ett särskilt postfack till enheterna, som sedan ansvarar för att se till så att dokumentationen förs in i journalsystemet på korrekt sätt.

Vid granskningstillfället pågår ett arbete med att se över lösningar för möjligheten att göra digitala orosanmälningar som går direkt in i journalsystemet. Detta framhålls kunna öka rättssäkerheten på så sätt att hanteringen av fysiska papper minskas och därmed också risken för att dessa kommer fel. Att *Förbättra tillgänglighet och service genom smarta digitala lösningar* är ett av de prioriterade områden som anges i nämndens verksamhetsplan för år 2022.

Rutiner

Inom ramen för granskningen har vi tagit del av flertalet rutiner, processkartor, checklistor och styrande dokument med bäring på området barn och unga. Samtliga rutiner är antagna eller reviderade under år 2022. Förvaltningens arbete med orosanmälningar framgår i huvudsak av dokumentet *Rutiner för handläggning av inkommande orosanmälan gällande barn och unga* (fastställd 2022-03-22). Rutinen innehåller information om hur förvaltningen stegvis arbetar efter att en anmälan om oro har inkommit. Rutinen fastställer att en skyddsbedömning ska göras inom 24 timmar och enligt de dokumentationskrav som följer av Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. I rutinen återfinns vägledning och information om hur arbetet fortlöper under förhandsbedömningen, dvs. fram tills ett beslut fattas om att inleda eller inte inleda

---

⁶ En samverkan mellan Kristianstad, Bromölla, Osby, Hörby och Hässleholms kommuner

utredning. I rutinen finns även beskrivet hur genomförd förhandsbedömning ska hanteras och eventuellt kommuniceras beroende på vilket beslut som tagits.

I processkartan *Upprätthålla skälig levnadsnivå, utredning 11:1, Handlägga anmälningar (Barn och ungdomar)* tydliggörs stegvis hur förvaltningen hanterar en inkommen anmälan. I processkartan framgår även en ansvarsfördelning där det bland annat framgår att teamledaren, i enlighet med delegationsordningen, är den som beslutar om utredning ej ska inledas. *Rutin för återkoppling av inkommen orosanmälan enligt 14 kap. 1 § SoL* tydliggör vilken information som återkopplas till uppgiftslämnare efter inkommen anmälan⁷.

I arbete- och välfärdsnämndens delegationsordning (senast reviderad 2022-03-14) regleras vem som är delegat för vilken typ av frågor, vad gäller exempelvis beslut om att inleda eller inte inleda utredning. Intervjuade beskriver att man som nyanställd medarbetare utan tidigare erfarenhet av arbete med barnavårdsutredningar inte har egen delegation under de första sex månaderna. I dessa fall utgör teamledaren ett stöd och är också den som formellt sett är beslutsfattare.

Rutin för handläggning av omedelbart omhändertagande enligt LVU⁸ (fastställd 2022-03-22) och *Rutin för stöd till handläggare i samband med LVU ärenden eller andra särskilt krävande ärenden* (fastställd 2022-03-25) innehåller information och stödmaterial om hur förvaltningen arbetar där det bedömts föreligga behov av ett omedelbart omhändertagande. *Rutin för hantering av sociala jourens jourrapporter* (fastställd 2022-03-22) innehåller information om hur förvaltningens arbete fortlöper efter att en orosanmälan bedömts och lämnats över av sociala jouren. Rutinen innehåller därmed även en kortfattad ansvarsfördelning mellan verksamheterna.

Utöver dessa rutiner har vi inom ramen för granskningen även tagit del av flertalet ytterligare checklistor, styrdokument och rutiner som innehåller information om hur förvaltningen arbetar med barn och unga i det vardagliga arbetet. Eftersom dokumenten inte innehåller information specifikt om orosanmälningar och ansvarsfördelning redogörs det i denna granskning inte närmare för dessa.

Bedömning

Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar?

Ja.

Vår bedömning är att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar. En anpassning har gjorts efter utvärdering som visat att föregående organisering inte fungerade optimalt. Det finns en aktuell delegationsordning och ett flertal dokumenterade rutiner, processkartor etc. som stöd i arbetet och berörd personal uppfyller de kompetenskrav som anges i socialtjänstlagen. Ett ökande inflöde

---

⁷ Rätten till sådan återkoppling föreligger endast de som har en lagstadgad skyldighet att anmäla oro enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

⁸ Lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga

ställer dock ytterligare krav på verksamhetens förmåga att ta emot och hantera de inkomna orosanmälningarna och som framgår i ett senare kapitel i denna rapport finns vissa utmaningar vad gäller att klara lagstadgade tider för exempelvis förhandsbedömningar.

Mottagningsenheten uppfattas som relativt stabil vad gäller personalförsörjningen, medan större utmaningar noteras i övriga delar av verksamheten. Mot bakgrund av detta ser vi positivt på det arbete som initierats vad gäller "program" för nyanställda, som syftar till att öka kompetensen inom personalgrupperna.

Skyddsbedömning

Revisionsfråga 2: Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att skyddsbedömning genomförs och dokumenteras?

Socialstyrelsen uttrycker i sin handbok *Utreda barn och unga* att barnets/den unges behov av skydd eller stöd kan behöva övervägas vid flera tillfällen under pågående utredning. I socialtjänstlagens 11 kap. 1 a § regleras dock att nämnden, vid inkommen anmälan, genast ska göra en bedömning av om barnet eller den unge är i behov av omedelbart skydd samma dag eller senast dagen efter. Detta brukar kallas för skyddsbedömning. Skyddsbedömningen ska dokumenteras.

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS (SOSFS 2014:5) framgår att den dokumenterade skyddsbedömningen ska innehålla följande uppgifter:

- vilken bedömning som har gjorts av barnets eller den unges behov av omedelbart skydd,
- vilka faktiska omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för nämndens bedömning,
- när bedömningen har gjorts, och
- namn och befattning eller titel på den som har gjort bedömningen.

I förarbetena finns uttalat att nämnden behöver ta fram rutiner för hur en skyddsbedömning ska göras.

lakttagelser

Rutin för handläggning av inkommande orosanmälan gällande barn och unga (fastställd 2022-03-22) beskriver att en skyddsbedömning ska genomföras inom 24 timmar från det att anmälan inkom. Rutinen beskriver även kraven på dokumentation i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. I *Rutin för hantering av sociala jourens jourrapporter* (fastställd 2022-03-22) framgår att handläggare vid sociala jouren genomför skyddsbedömning utanför ordinarie arbetstid samt hur enheten för barn och unga hanterar ärenden som sociala jouren tagit emot.

Intervjuade förmedlar uppfattningen av att efterlevnaden till lagens, föreskrifters och rutiners krav kopplade till skyddsbedömningar i huvudsak är god.

Skyddsbedömningarna uppges dokumenteras direkt i journalsystemet i samband med att den genomförs, och i de enstaka fall som dokumentationen dröjt (exempelvis om sociala jourens handlingar hamnat i "fel" postfack) uppges avvikelserapportering ha gjorts.

I den granskning som revisorerna genomförde år 2020 noterades vissa brister vad gäller innehållet i genomförda skyddsbedömningar. Bland annat saknades i vissa fall datum samt namn och titel/befattning på den som genomfört skyddsbedömningen. Vid intervjuer beskrivs att verksamheten själv identifierat att det också förekommer vissa brister vad gäller motivering till beslut, dvs. exempelvis vilka omständigheter som ligger till grund för bedömningen av att barnet inte är i behov av omedelbart skydd. Bristerna uppges framförallt finnas i de ärenden som sociala jouren hanterat, men även i de "egna" teamen. Enligt uppgift har vissa satsningar gjorts inom teamen för att stärka arbetet med skyddsbedömningar men utvecklingspotential framhålls fortsatt finnas.

Vi har inom ramen för granskningen inte funnit att arbete- och välfärdsnämnden följer upp verksamhetens efterlevnad till de aktuella bestämmelserna avseende skyddsbedömningar.

Aktgranskning

I den aktgranskning som vi inom ramen för denna granskning genomfört avseende dokumentation av skyddsbedömningar framgår att det i nio av tio fall ej bedömts föreligga ett omedelbart behov av skydd av barnet eller den unge. I ett fall bedömdes det föreligga ett omedelbart behov av skydd. Det framgår således i samtliga akter vilken bedömning av barnets behov av omedelbart skydd som gjorts. Urvalet utgjordes av de tio senaste anmälningarna som inkommit till förvaltningen innan 2022-04-01.

Dokumentationen av de granskade skyddsbedömningarna följer mallen för BBIC⁹ och samtliga har ett dokumenterat datum för när anmälan mottogs samt när skyddsbedömning gjorts. Skyddsbedömning har genomförts samma dag som anmälan inkommit i samtliga fall förutom ett, där den genomfördes dagen efter. I samtliga akter framgår därmed när bedömningen gjorts. I dokumentationen av skyddsbedömningarna framgår inte klockslag och det är därmed svårt att med exakthet avgöra om anmälningen som bedömdes dagen efter skedde inom 24 timmar. Bedömningarna är dock i huvudsak gjorda inom den tidsram som anges i Socialstyrelsens råd och kommunens interna rutin.

I åtta av tio akter framgår vilka faktiska omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för skyddsbedömningen. Den anmälan som föranledde att barnet eller den unge bedömdes vara i behov av omedelbart skydd är till stora delar sekretessmarkerad och det är därför ej möjligt att utläsa de omständigheter som

---

⁹ En struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen som är anpassad efter socialtjänstens regelverk.

bedömningen grundas på. I åtta av tio granskade akter framgår vidare både namn och befattning på den tjänsteman som gjort skyddsbedömningen, i enlighet med gällande krav på dokumentation. I ett fall saknas både namn och befattning och i den andra akten saknas befattning på den som genomför bedömningen.

Bedömning

Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att skyddsbedömning genomförs och dokumenteras?

Delvis.

Det finns dokumenterade rutiner som stöd i arbetet med genomförande av skyddsbedömningar och som syftar till att säkerställa att dokumentation sker i enlighet med gällande krav.

I den aktgranskning som vi genomfört framgår att skyddsbedömning i huvudsak genomförs och dokumenteras i enlighet med aktuella bestämmelser. Vi noterar dock några avvikelser, som exempelvis angivelse av beslutsfattare. I huvudsak framgår vilka omständigheter och händelser av betydelse som ligger till grund för bedömningen, men i likhet med vad vi funnit i aktgranskningen nämns även vid intervjuer att det i vissa fall brister vad gäller tydlig dokumentation av vad beslutet grundas på. Mot bakgrund av detta ser vi positivt på det arbete som initierats för att stärka arbetet med skyddsbedömningar.

I sammanhanget vill vi poängtera att vår aktgranskning är avgränsad till totalt tio ärenden, vilket innebär att vi inte kan uttala oss om den totala populationen. Befintliga krav gäller dock samtliga ärenden och vår aktgranskning ger oss en bild av hur det ser ut i de tio granskade ärendena.

Beslut om att inleda/inte inleda utredning

Revisionsfråga 3: Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgade tidsgränser?

I 11 kap. 1 a § socialtjänstlagen anges att beslut om att inleda eller inte inleda utredning ska, om det inte finns synnerliga skäl, fattas inom 14 dagar efter det att anmälan inkommit. Ett sådant beslut behöver dock inte fattas om det redan pågår en utredning om det barn som anmälan avser. Processen från inkommen orosanmälan fram till beslut om att inleda/inte inleda utredning kallas förhandsbedömning.

lakttagelser

Vid intervjuer ges uttryck för att verksamheten i vissa fall inte förmår att säkerställa att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgade tidsgränser. Detta framhålls kunna ha olika orsaker; däribland hög arbetsbelastning, svårigheter i att få tag på familjer för att boka möten etc. Intervjuade beskriver att teamledare inom mottagning följer upp aktuella förhandsbedömningar på veckobasis för att få en överblick över huruvida de lagstadgade tidsgränserna hålls. Teamledaren läser även majoriteten av skyddsbedömningarna i syfte att säkerställa kvaliteten i innehållet.

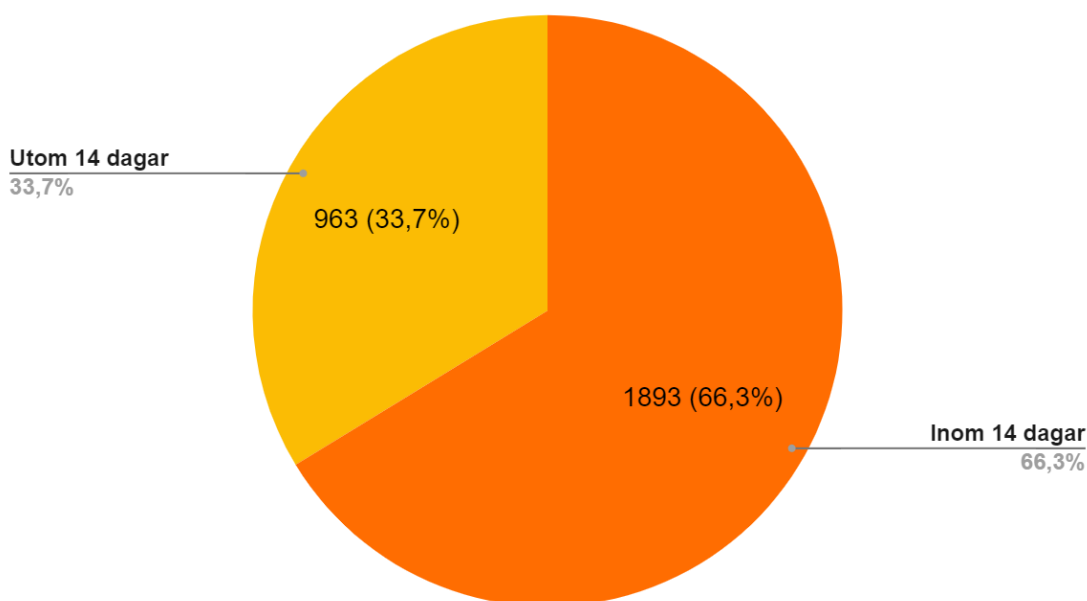
År 2021

Av arbete- och välfärdsnämndens verksamhetsstatistik gällande inkomna anmälningar om barn som far illa framgår att det under år 2021 inkom 3 729 anmälningar om oro som förvaltningen behandlat. Anmälningarna avsåg 1 884 unika personer. I 1 308 fall beslutades att inleda utredning och i 1 548 fall beslutades att ej inleda utredning. I 873 fall kopplades inkommen anmälan till pågående utredning eller annan insats. Kommunen har informerat att de anmälningar som kopplats till pågående insats gjorts det inom 14 dagar.

Så som nedanstående cirkeldiagram visar fattades under år 2021 beslut om att inleda/inte inleda utredning inom den lagstadgade tidsramen om 14 dagar i 1 893 fall. I 963 fall fattades ett sådant beslut efter att 14 dagar passerat. Som tidigare angetts krävs inget beslut om att inleda/inte inleda utredning för de 873 orosanmälningar som kopplats till pågående utredning eller annan insats. Detta innebär att 66,3 % av de inkomna orosanmälningarna som krävt ett beslut har hanterats inom lagstadgad tidsgräns, medan 33,7 % överskridit 14 dagar.

Diagram 1. Beslut om att inleda/inte inleda utredning fattade inom respektive utom 14 dagar, 2021

Beslut om att inleda/inte inleda utredning fattade inom respektive utom 14 dagar, 2021

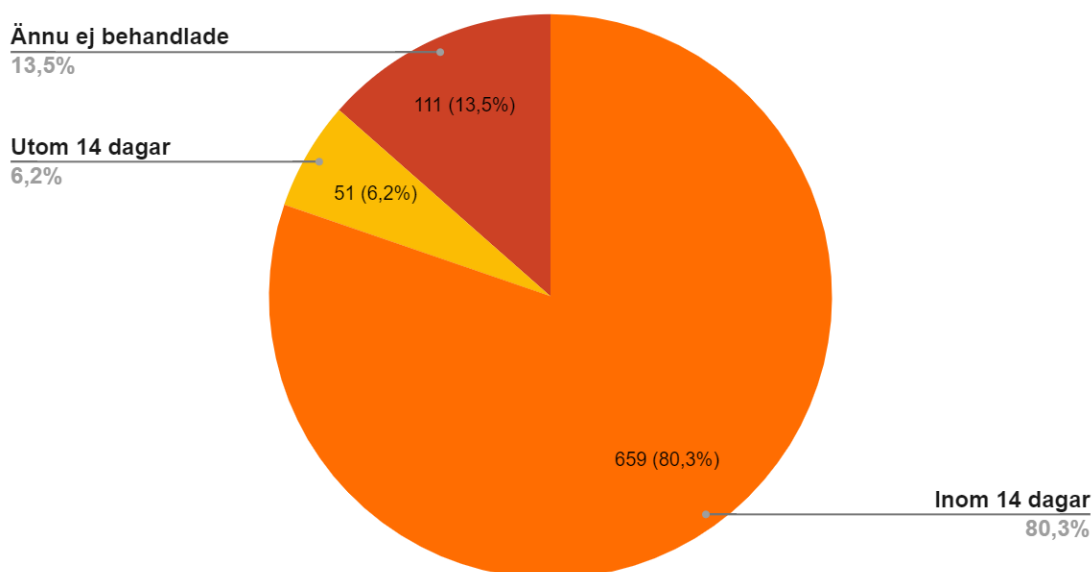
Januari-april 2022

För perioden januari 2022 till och med 2022-04-19 har totalt 1 108 anmälningar om oro tagits emot, rörande 746 unika personer. I 319 fall har beslut om att inleda utredning fattats och i 391 fall har beslut om att ej inleda utredning fattats. I 287 fall har inkommen anmälan om oro kopplats till pågående utredning eller annan insats.

Så som nedanstående cirkeldiagram visar fattades under angiven period beslut om att inleda/inte inleda utredning inom 14 dagar i 659 fall. I 51 fall fattades ett sådant beslut efter att 14 dagar passerat. Av den sammanlagda mängden orosanmälningar under angiven tidsperiod 2022 är 111 stycken vid granskningstillfället registrerade som ej behandlade (dvs. beslut om att inleda/inte inleda utredning hade vid tidpunkten ännu inte fattats). Sammantaget innebär detta att 80,3 % av de inkomna orosanmälningarna som krävt ett beslut har hanterats inom lagstadgad tidsgräns, medan 6,2 % överskridit 14 dagar och 13,5 % vid granskningstillfället ännu inte var behandlade.

Diagram 2. Beslut om att inleda/inte inleda utredning fattade inom respektive utom 14 dagar, 2022-01-01 till och med 2022-04-19

Beslut om att inleda/inte inleda utredning inom respektive utom 14 dagar, 2022-01-01 till och med 2022-04-19

Bedömning

Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgade tidsgränser?

Nej.

Vår bedömning är att arbete- och välfärdsnämnden inte i tillräcklig utsträckning säkerställer att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom den lagstadgade tidsgränsen om 14 dagar. Vi noterar även att det vid tillfället för statistikuttaget fanns 111 orosanmälningar där beslut om att inleda/inte inleda utredning vid tidpunkten för granskningen ännu inte fattats. Det är således inte möjligt för oss att uttala oss om huruvida dessa 111 ärenden hanterats inom lagstadgade tidsgränser eller inte.

Vår uppfattning är att det inom verksamheten finns en kännedom om de utmaningar som finns vad gäller efterlevnaden till lagens krav på området.

Utredningstider

Revisionsfråga 4: Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att utredningar genomförs inom lagstadgade tidsgränser?

Enligt 11 kap. 2 § socialtjänstlagen ska utredningen bedrivas skyndsamt och vara slutförd senast inom fyra månader. I 11 kap. 2 § socialtjänstlagen anges dock att om särskilda skäl finns får nämnden besluta att förlänga utredningen för viss tid (se mer om detta i nästkommande kapitel). Att en utredning pågår mer än fyra månader innebär således inte per automatik att kommunen bryter mot lagen, men i de fall som skäl att förlänga utredningstiden föreligger ska beslut om detta fattas. Bristande kapacitet i den egna organisationen är exempelvis inte skäl för ett sådant beslut.

Genom att kontrollera att utredningstiden enbart i undantagsfall överskrider 4 månader så kan vi med hög rimlighet verifiera nämndens säkerställande av att utredningar genomförs inom lagstadgade tidsgränser.

Frågan om beslut om förlängd utredningstid hanteras i nästkommande kapitel.

lakttagelser

Utöver vad som framgår i lagtext kan vi även i arbete- och välfärdsnämndens styrkort för år 2022 utläsa att nämnden också har ett formulerat resultatmått och målvärde om att samtliga pågående utredningar ska ha en utredningstid inom lagstadgad tidsgräns på fyra månader. Intervjuade framhåller att verksamhetens förmåga att slutföra utredningar inom fyra månader varierar. Till följd av utmaningar i personalförsörjningen uppges det i vissa fall hända att inledda utredningar inte omgående kunnat fördelas till utredande socialsekreterare, utan blivit liggande en tid i avvaktan på tillgänglig kapacitet. Detta innebär att en del av utredningstiden redan passerat när utredningen fördelats till socialsekreterare.

Enligt *Rutin för prioritering av ofördelade utredningar* (fastställd 2022-03-25) ska teamledaren var 14:e dag se vilka ärenden som är inte är fördelade till en socialsekreterare för utredning. Teamledaren ska bedöma allvarlighetsgraden i ärendet utifrån ärendets problematik samt öppningsdatum för utredningen. Teamledaren ska därefter tillsammans med enhetschefen gå igenom listan av ofördelade utredningar. Det framgår vidare av rutinen att om ärendet ej fördelats inom 14 dagar ska teamledaren skriva en journalanteckning om anledningen till varför ärendet ej fördelats till en socialsekreterare samt en bedömning om att ärendet kan invänta en ansvarig handläggare. Av rutinen framgår det att bedömningen och journalanteckning ska göras löpande var 14 dag, fram tills ärendet fördelats.

Av verksamhetsstatistik som arbete- och välfärdförvaltningen delgett oss inom ramen för granskningen framgår att arbete- och välfärdsnämnden 2022-01-03 hade 393 pågående utredningar och att 384 av dessa låg inom lagstadgad utredningstid. Detta innebär en måluppfyllelse på nära 98 %. Att en övervägande majoritet av de pågående

utredningarna ligger inom lagstadgade tidsgränser innebär dock inte att utredningarna *slutförts* inom fyra månader.

Av erhållen statistik framgår att antalet *pågående* utredningar ökat från 387 i februari 2021 till 459 i januari 2022. Under året hade förvaltningen som mest 516 pågående utredningar i juni 2021 och som lägst 387 pågående utredningar i februari 2021. I förvaltningens analys av statistiken framgår bland annat att ett ökat antal utredningar i kombination med en ökad komplexitet i ärendena bidragit till att många utredningar över tid ej kunnat avslutas inom lagstadgad tid. I september månad 2021 avslutades sammanlagt 95 utredningar och mindre än hälften av dessa avslutades inom fyra månader. Under perioden februari 2021 till januari 2022 har cirka 75 % av utredningarna avslutas inom lagstadgad tid.

I erhållen statistik kan utläsas att under perioden maj 2020 till november 2021 pågick 299 utredningar i mer än 4 månader¹⁰, fördelat på de tre olika utredningsteamerna. Barnsekreterarteamet har under samma period haft 12 utredningar som pågått i mer än fyra månader och mottagningsteamet haft fem sådana utredningar. Vidare har familjerätten haft en utredning som pågått i mer än fyra månader. Sammanlagt framgår det därmed av den verksamhetsstatistik som vi tagit del av från förvaltningen att 317 utredningar har pågått i mer än fyra månader under perioden. Den genomsnittliga utredningstiden för samtliga enheter för denna period är ca 107 dagar.

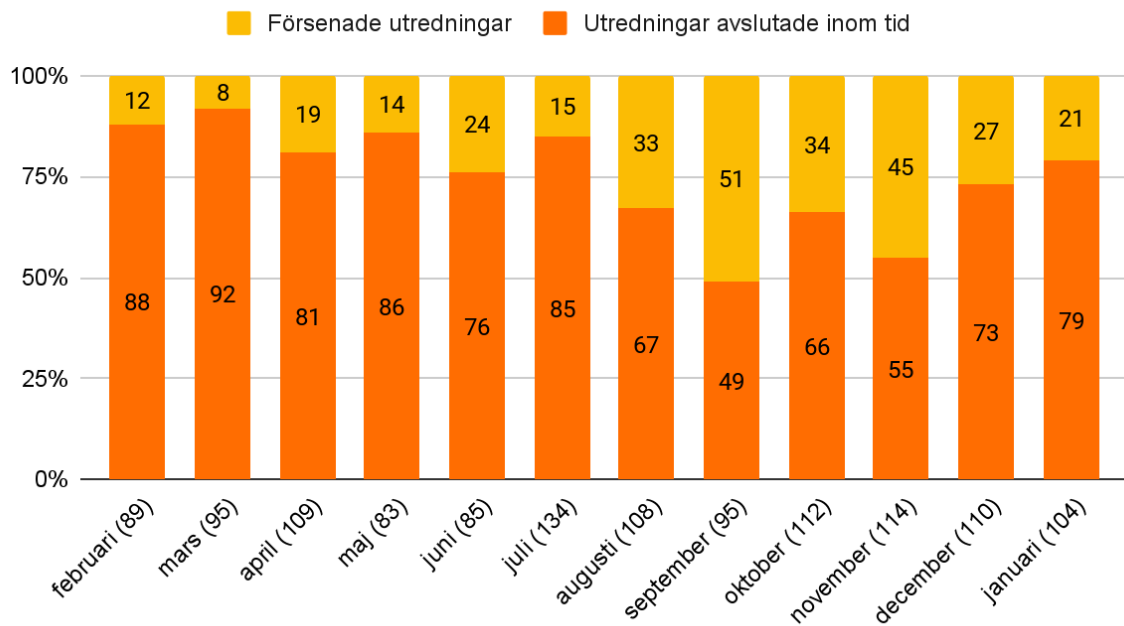
Nedan presenteras mer detaljerad statistik för perioden februari 2021 till januari 2022 som förvaltningen delgett oss inom ramen för granskningen. Statistiken avser antal avslutade barn- och ungdomsutredningar inom eller efter lagstadgad tidsgräns.

Diagram 3. Barn- och ungdomsutredningar avslutade inom/efter fyra månader, februari 2021-januari 2022

---

¹⁰ Utredningar som pågått i mer än 122 dagar

Barn- och ungdomsutredningar avslutade inom/efter 4 månader

Enligt statistik som vi delgetts framgår att förvaltningen 2022-04-19 hade 33 pågående utredningar där utredningstiden överskridit fyra månader.

I material som vi inom ramen för granskningen tagit del av framgår att resurser har tillförts utredningsenheterna i budgeten för 2022 i syfte att öka personaltäteten. Vidare framgår att verksamheten förväntar sig att det ska leda till att fler utredningar avslutas inom fyra månader.

Bedömning

Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att utredningar genomförs inom lagstadgade tidsgränser?

Nej.

Vår bedömning är att det finns brister vad gäller förmågan att slutföra utredningar inom lagstadgade tidsgränser. Under perioden februari 2021 till och med januari 2022 genomfördes ca 75 % av utredningarna inom fyra månader, medan ca 25 % överskred den lagstadgade tiden. I granskningen framhålls ett ökande antal ärenden, en ökad komplexitet i ärenden samt svårigheter med att rekrytera och behålla personal som bidragande orsaker. Det ökande antalet utredningar har inneburit att ärenden i vissa fall inte kunnat fördelas till socialsekreterare för fortsatt utredning förrän en betydande del av de fyra månader som lagen anger att utredningen ska vara slutförd inom redan har passerat.

Vår bedömning är att arbete- och välfärdsnämnden, genom att till år 2022 tillskjuta medel till utredningsenheterna i syfte att öka personaltäteten, vidtagit vissa åtgärder för att komma tillrätta med utredningstiderna. Vi ser det som väsentligt att arbetet fortskrider och att uppföljning sker för att säkerställa att åtgärderna ger önskad effekt.

Beslut om förlängning av utredningstid

Revisionsfråga 5: Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att det fattas beslut avseende förlängning av utredningstid i de fall då denna överstiger lagstadgade tidsgränser, och är dessa beslut i enlighet med gällande delegationsordning?

Så som framgår i föregående revisionsfråga har nämnden att slutföra en utredning gällande barn och unga inom fyra månader. I 11 kap. 2 § socialtjänstlagen anges dock att om särskilda skäl finns får nämnden besluta att förlänga utredningen för viss tid. I Socialstyrelsens handbok *Utreda barn och unga* framgår att beslutet om förlängning ska vara avgränsat i tid och att det ej får gälla tills vidare. Vidare framgår av förarbetena att en förlängning kan bli aktuell till exempel om en barnpsykiatrisk utredning eller polisutredning i ett fall av övergrepp mot barn inte kan slutföras inom den föreskrivna tiden och om dessa handlingar är viktiga för socialnämndens beslut. Organisatoriska skäl, arbetsanhopning eller bristande resurser för hantering av anmälningar, är enligt förarbetena inte skäl till förlängd tid.

lakttagelser

Av *Kristianstads gemensamma reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder* framgår att arbete och välfärdsnämnden har ett myndighetsutskott vars sammanträden ska protokollföras. Av reglementet framgår ingen ytterligare information om utskottets syfte eller uppdrag. Av arbete- och välfärdsnämndens delegationsordning framgår att myndighetsutskottet har delegerats rätt att besluta om förlängning av utredningstid som rör barn och unga enligt 11 kap. 2 § socialtjänstlagen.

Inom ramen för granskningen har vi efterfrågat Kristianstads kommuns verksamhetsstatistik med bäring på området. Av den statistik som delgivits oss i granskningen framgår det att myndighetsutskottet fattat 60 beslut om förlängd utredningstid under perioden 2020-12-16 till 2022-04-06. Samtliga beslut är avgränsade i tid, i enlighet med gällande krav.

Av den sammanlagda mängden på 392 utredningar som pågått i mer än fyra månader under perioden december 2020 till november 2021 framgår av verksamhetsstatistik att det beslutats om förlängd utredningstid i 23 fall. Av de 33 pågående utredningarna med en utredningstid över fyra månader har 13 beslut om förlängd utredningstid fattats. Sammantaget har det därmed fattats beslut om förlängd utredningstid av myndighetsutskottet i ca 8,5 % av samtliga utredningar vars utredningstid överskridit den lagstadgade tidsgränsen.

Samtliga beslut om förlängning av utredningstid som vi tagit del av är fattade av myndighetsutskottet, vilket är i enlighet med gällande delegationsordning. Enligt uppgift från verksamheten har samtliga beslut om förlängd utredningstid kontrollerats och utifrån detta har det konstaterats att det inte finns några beslut som är fattade av annan delegat. I protokoll från arbets- och välfärdsnämnden sammanträden kan utläsas att

nämnden vid samtliga sammanträden under det senaste året godkänt återredovisning av delegationsbeslut.

Bedömning

Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att det fattas beslut avseende förlängning av utredningstid i de fall då denna överstiger lagstadgade tidsgränser, och är dessa beslut i enlighet med gällande delegationsordning?

Nej.

Bedömningen baseras på att det i den verksamhetsstatistik som vi inom ramen för granskningen tagit del av framgår att det fattats beslut avseende förlängning i ca 8,5 % av de utredningar som överskridit den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader. Samtliga beslut om förlängning av utredningstid som vi tagit del av är fattade av myndighetsutskottet, vilket är i enlighet med gällande delegationsordning.

Rapportering till nämnden

Revisionsfråga 6: Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en tillfredsställande rapportering av handläggningstider avseende barn- och ungaärenden?

I Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) framgår att den som bedriver socialtjänst ska utöva egenkontroll med den frekvens och i den omfattning som krävs för att kunna säkerställa verksamhetens kvalitet. Nämnden har även i enlighet med 6 kap. 6 § kommunallagen ett ansvar att säkerställa att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande bestämmelser och att den interna kontrollen är tillräcklig. I detta kapitel belyser vi arbete- och välfärdsnämndens uppföljning av handläggningstider från inkommen orosanmälan till och med slutförande av utredning.

lakttagelser

I arbete- och välfärdsnämndens årsredovisning för år 2021 framgår att orosanmälningar gällande barn och ungdomar fortsatt att öka. I årsredovisningen framgår även att antalet komplexa barn- och ungdomsärenden har ökat kraftigt. En trygg uppväxt för barn och ungdomar framhålls som ett av förvaltningens viktiga målområden och att fånga upp ungdomar som riskerar att hamna i kriminalitet är en del av utmaningarna. I nämndens verksamhetsplan för år 2022 kan utläsas att arbete- och välfärdsnämnden har gett barn- och ungdomsverksamheten ett särskilt uppdrag med fokus på gängkriminalitet. I planen framgår att medel som rekviderats från Socialstyrelsen för sociala insatser i socialt utsatta områden ger förstärkning både vad gäller myndighetsutövning och förebyggande insatser. Även *Rättssäker och effektiv handläggning* framhålls i nämndens verksamhetsplan som ett prioriterat område. I detta avseende nämns behovet av resursförstärkning inom barn och ungdom för att möjliggöra en mer effektiv handläggning med lagliga handläggningstider som följd.

I den tidigare granskningen som genomfördes år 2020 inom området framkom att förvaltningsledningen har en kontinuerlig dialog med nämnden om vilken statistik som

ska presenteras och att detta påverkar hur redovisningen av statistiken utformas. Vid genomgång av protokoll från arbete- och välfärdsnämndens sammanträden framgår att nämnden tagit del av förvaltningsstatistik vid samtliga sammanträden under år 2021 samt under de sammanträden som fram till granskningens genomförande ägt rum under år 2022. Förvaltningen har informerat att statistiken som redovisas för nämnden har omarbetats inför 2022. Den tidigare förvaltningsstatistiken som nämnden tog del av innan 2022 innehåller bland annat en uppföljning av orosanmälningar, utredningar och utredningstider inom området barn och ungdom. Statistiken innehåller en nulägesbild av andelen utredningar som ligger inom lagstadgad tid samt en uppföljning av antalet utredningar som avslutats inom eller efter lagstadgad tid. I statistiken återfinns även en analyserande text utifrån siffrorna. Som nämnts i ett tidigare kapitel har nämnden ett resultatmått och målvärde om att samtliga utredningar ska vara avslutade inom lagstadgade fyra månader.

Den "nya" förvaltningsstatistiken innehåller bland annat en översikt av pågående barn- och ungdomsutredningar samt utredningar som avslutats inom eller efter fyra månader. Även den nya förvaltningsstatistiken innehåller en analyserande text som ett komplement till statistiken.

I det material som vi tagit del av i granskningen finns ingen spårbarhet till att nämnden följer upp handläggningstider avseende skyddsbedömningar och förhandsbedömningar.

I arbete- och välfärdsnämndens styrkort för år 2022 återfinns bland annat nämndens resultatmål *Trygghet: Effektivt förebyggande arbete för att minska missbruket. En effektiv myndighetsutövning som förebygger och med tidiga insatser motverkar kriminalitet.* Till målet finns ett antal resultatmått knutna, varav ett är *Avslutade utredningar inom 4 mån - barn och ungdom.* Målvärdet är 100 %. Vid granskningstillfället har ännu ingen uppföljning av målet skett.

Bedömning

Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en tillfredsställande rapportering av handläggningstider avseende barn- och unga ärenden?

Delvis.

Bedömningen baseras på att nämnden får en regelbunden uppföljning av antalet pågående utredningar samt huruvida utredningar avslutas inom eller utom lagstadgad tidsgräns. Återrapporteringen till nämnden innehåller även en analyserande text. Ingen särskild uppföljning av handläggningstider kopplat till skyddsbedömningar och förhandsbedömningar sker dock.

Vi noterar att nämnden i sitt styrkort har formulerat ett resultatmått och målvärde som innebär att samtliga utredningar ska vara slutförda inom den lagstadgade tiden om fyra månader. Vår bedömning är att det kan finnas en risk att detta kan tolkas som att nämnden ser efterlevnaden av lagstiftningen som en målsättning och inte som ett krav. Mot bakgrund av detta bedömer vi att nämnden bör överväga om målet kan formuleras

på annat sätt eller om det är lämpligare att nämnden säkerställer sin kontroll av regelefterlevnad exempelvis inom ramen för sitt internkontrollarbete.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstad kommun genomfört en granskning av hantering av orosanmälningar gällande barn och unga. Granskningens syfte är bedöma om arbete- och välfärdsnämnden säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att arbete- och välfärdsnämnden **inte helt** säkerställer en ändamålsenlig handläggning av orosanmälningar och utredningar med fokus på utredningstider.

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningsresultatet vill vi lämna följande rekommendationer till arbete- och välfärdsnämnden:

- Att säkerställa att förhandsbedömningar genomförs inom fjorton dagar efter det att anmälan inkommit.
- Att säkerställa att utredningar genomförs skyndsamt och inom den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader.
- Att säkerställa att skyddsbedömningarna, i enlighet med lagens krav och kommunens rutiner, genomförs skyndsamt och inom 24 timmar samt dokumenteras i enlighet med gällande krav så att namn och befattning/titel och korrekt datum anges samt motivering till bedömning framgår.
- Att säkerställa en tillfredsställande, månatlig, återrapportering avseende handläggningstider både vad gäller skyddsbedömningar, förhandsbedömningar och utredningar.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning
1. Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en ändamålsenlig organisation med tydlig ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar?	Ja Det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning för hantering av inkomna orosanmälningar. En anpassning har gjorts efter utvärdering som visat att föregående organisering inte fungerade optimalt. Det finns en aktuell delegationsordning och ett flertal dokumenterade rutiner, processkartor etc. som stöd i arbetet och berörd personal uppfyller de kompetenskrav som anges i socialtjänstlagen.

---

2. Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att skyddsbedömning genomförs och dokumenteras?

Delvis

Det finns dokumenterade rutiner som stöd i arbetet med genomförande av skyddsbedömningar som syftar till att säkerställa att dokumentation sker i enlighet med gällande krav.

Vid aktgranskning framgår att skyddsbedömning i huvudsak genomförs och dokumenteras i enlighet med aktuella bestämmelser. Några avvikelser noteras dock.

---

3. Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom lagstadgade tidsgränser?

Nej

Arbete- och välfärdsnämnden säkerställer inte i tillräcklig utsträckning att beslut om att inleda eller inte inleda utredning fattas inom den lagstadgade tidsgränsen om 14 dagar. Vi noterar även att det vid tillfället för statistikuttaget fanns 111 orosanmälningar där beslut om att inleda/inte inleda utredning vid tidpunkten för granskningen ännu inte fattats. Det är således inte möjligt för oss att uttala oss om huruvida dessa 111 ärenden hanterats inom lagstadgade tidsgränser eller inte.

---

4. Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att utredningar genomförs inom lagstadgade tidsgränser?

Nej

Det finns brister i förmågan att slutföra utredningar inom lagstadgade tidsgränser. Under perioden februari 2021 till och med januari 2022 överskred ca 25 % den lagstadgade tiden. Det ökande antalet utredningar har inneburit att ärenden i vissa fall inte kunnat fördelas till socialsekreterare för fortsatt utredning förrän en betydande del av de fyra månader som lagen anger att utredningen ska vara slutförd inom redan har passerat.

---

5. Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden att det fattas beslut avseende förlängning av utredningstid i de fall då denna överstiger lagstadgade tidsgränser, och är dessa beslut i enlighet med gällande delegationsordning?

Nej

Den verksamhetsstatistik som vi inom ramen för granskningen tagit del av visar att det fattats beslut avseende förlängning i ca 8,5 % av de utredningar som överskridit den lagstadgade tidsgränsen på fyra månader. Samtliga beslut om förlängning av

---

utredningstid som vi tagit del av är fattade av myndighetsutskottet, vilket är i enlighet med gällande delegationsordning.

---

6. Säkerställer arbete- och välfärdsnämnden en tillfredsställande rapportering av handläggningstider avseende barn- och ungaärenden?

Delvis

Nämnden får en regelbunden uppföljning av antalet pågående utredningar samt huruvida utredningar avslutas inom eller utom lagstadgad tidsgräns. Återrapporteringen innehåller även en analyserande text. Ingen särskild uppföljning av handläggningstider kopplat till skyddsbedömningar och förhandsbedömningar sker dock. Nämnden har i sitt styrkort formulerat ett resultatmått och målvärde som innebär att samtliga utredningar ska vara slutförda inom den lagstadgade tiden om fyra månader. Vår bedömning är att det kan finnas en risk att detta kan tolkas som att nämnden ser efterlevnaden av lagstiftningen som en målsättning och inte som ett krav. Mot bakgrund av detta bedömer vi att nämnden bör överväga om målet kan formuleras på annat sätt eller om det är lämpligare att nämnden säkerställer sin kontroll av regelefterlevnad exempelvis inom ramen för sitt internkontrollarbete.

2022-09-07

Lena Salomon

Erika Brolin

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kristianstad kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 23 februari 2022. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.